

РЕЦЕНЗІЯ

На дисертаційне дослідження Хе Цзіні

«Формування художньо-проектувального досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фортепіанної підготовки»

подане на здобуття ступеня доктора філософії

за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Актуальність представленої теми дисертаційного дослідження зумовлена процесами оновлення та модернізації системи вищої освіти і, відповідно, запровадженням актуальних для європейського освітнього простору інновацій, які передбачають запровадження проектувально-орієнтованого навчання та використання інтегрованого підходу до освітнього процесу. Важливим аспектом оновлення освіти декларується використання принципів міждисциплінарності та студентоцентризму, що відображується в стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки. Упровадження проектувальних технологій в освіті має високий рівень популярності в багатьох країнах світу через його ефективність і результативність. Адже проектування спрямовується не тільки на набуття знань, а й зумовлює розвиток як особистісних, так і професійних якостей, як-от: креативність, самоорганізованість, комунікабельність, самостійність тощо.

Використання проектувальних технологій у мистецькій освіті має надзвичайно високий потенціал. Упровадження міждисциплінарних проектів як складової фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва стимулює формування світогляду та інтегрованого мислення, творчої спрямованості, винахідливості та ініціативності здобувачів вищої освіти. Проектування є специфічною розвивальною діяльністю, завдяки якій відбувається поступове накопичення знань і практичних умінь, необхідних для реалізації художньо-образної концепції музичного твору в унікальній організаційній формі в процесі самостійної або командної творчої активності. Важливість накопичення такого досвіду і його реалізації у фортепіанній підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва актуалізує вибір теми представленого дисертаційного дослідження. Робота Хе Цзіні присвячується проблемі формування художньо-проектувального досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фортепіанної підготовки.

Науковий апарат роботи визначений логічно і обґрунтовано, його елементи узгоджуються між собою. Джерельна база роботи засвідчує глибокий рівень теоретичного опрацювання об'єкту та предмету дослідження. Детально розглянуто 247 джерел, з яких 78 іноземними мовами, що свідчить про ретельне наукове опрацювання проблематики, яка розкривається у дослідженні. Спираючись на цей фундамент дисертантка на високому професійному рівні розв'язала дослідницькі завдання, а саме: розкрила теоретичні та організаційні аспекти проектування в світовому науково-педагогічному дискурсі, визначила сутність і компонентну структуру досліджуваного феномену в контексті фортепіанної підготовки, обґрунтувала методологічну основу формування художньо-проектувального досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва, розробила критерії сформованості художньо-проектувального досвіду та експериментально довела дієвість авторської методики формування художньо-

проектувального досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва, що підтверджено методом математичної статистики.

Авторка ретельно дослідила сутність і зміст феномену «художньо-проектувальний досвід майбутніх учителів музичного мистецтва» і запропонувала власне його і потрактування як інтегрованої фахової якості, що є процесом і результатом накопичення і запам'ятовування знань та практичних умінь втілювати художньо-образну та смислову ідею в організаційну форму, що сприймається як подія, задля якої усі учасники освітнього процесу залучаються до самостійної підготовки та виконання розподілених творчих завдань за певним сценарієм, зорієнтованим на досягнення спільної педагогічної мети. Акцентовано увагу на тому, що в процесі накопичення художньо-проектувального досвіду відбувається розвиток таких якостей як soft-skills (м'які навички), а також автономності та відповідальності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Обґрунтовано компонентну структуру художньо-проектувального досвіду, яка у своїй цілісності репрезентує його атрибутивні характеристики в контексті фортепіанної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Компонентна структура передбачає виокремлення методично-умотивованого, художньо-мисленневого, діяльнісно-комунікативного і творчо-самоорганізаційного компонентів.

До істотних наукових результатів дисертаційного дослідження можна віднести як теоретичне обґрунтування, так і практичне розв'язання поставлених наукових завдань. Оцінюючи дисертаційне дослідження Хе Цзінї щодо наукової новизни, вважаємо за доцільне відмітити її безперечність. Здобувачка справедливо наголошує, що вперше визначено сутність поняття «художньо-проектувальний досвід майбутніх учителів музичного мистецтва», розроблено методологічну основу формування досліджуваного феномену, критерії та показники оцінювання його компонентів, розроблено педагогічні умови, які запроваджуються поетапно, а також уведено в науковий обіг поняття «художньо-інтегрований проектувальний текст».

На увагу заслуговує методологічна складова дисертаційного дослідження Хе Цзінї. В основу дослідження покладено низку методологічних підходів і принципів, які зумовили досягнення високого рівня наукової обґрунтованості отриманих результатів.

Також доцільно звернути увагу на практичну значущість роботи, яка визначається розробленою методикою діагностики сформованості художньо-проектувального досвіду, зокрема, добраними відповідно до критеріїв та показників модифікованими методами. Крім того, розроблені педагогічні умови і методи формування художньо-проектувального досвіду можуть бути застосовані на основі різних видів виконавської підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, а також екстрапольовані на асистентську практику магістрів музичного мистецтва.

У третьому розділі дисертаційного дослідження Хе Цзінї висвітлила результати діагностики рівня сформованості художньо-проектувального досвіду через відповідні критерії та показники. Констатувальний етап експерименту показав переважання у респондентів низького, «індиферентно-рудиментарного» і середнього «стохастично-репродуктивного» рівнів сформованості досліджуваного феномену. На цих позиціях авторка логічно побудувала формувальний етап

експерименту, який передбачав реалізацію широкого кола методів, форм і засобів організації освітньо-творчої діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва згідно з розробленим комплексом педагогічних умов. Найбільше зацікавлення викликають методи: художнього парадоксу, синектики художніх образів, а також тренінг художньої комунікації, як такі, що актуалізують креативне мислення майбутніх учителів музичного мистецтва і стимулюють їхню здатність до командної творчої роботи.

Реалізація авторської методики забезпечила значні позитивні зміни щодо рівнів сформованості художньо-проектувального досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фортепіанної підготовки. Безсумнівною є репрезентативність і значущість кількісних та якісних результатів дослідження. Одержані результати (зокрема підвищення високого рівня з 7, 41 % до 22,22 % в учасників експериментальної групи) демонструють обґрунтованість викладених теоретичних позицій, ефективність розробленої методики і підтверджуються методом математичної статистики, що свідчить про високий рівень виконання поставлених в роботі наукових завдань та ефективність запровадженої методики.

Ураховуючи безумовну якість, теоретико-методичну обґрунтованість дисертаційного дослідження, і оцінюючи роботу Хе Цзіні у цілому позитивно, вважаємо за доцільне висловити деякі побажання:

1. Дослідниця по тексту дисертації неодноразово застосовує поняття «педагогічний потенціал». Доцільно уточнити що саме вона вкладає в смисл такого явища.
2. У методиці Хе Цзіні застосовує метод фрірайтингу. Варто уточнити, в якому контексті застосовувався цей метод.

Висновок: дисертаційна робота на тему «Формування художньо-проектувального досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фортепіанної підготовки» є оригінальним, завершеним дослідженням, актуальним в сучасних умовах розвитку мистецької освіти. У роботі Хе Цзіні продемонструвала науково обґрунтовані результати, кваліфіковано виконала всі поставлені наукові завдання, показала володіння методологією наукових досліджень щодо продукування результатів високого рівня новизни і практичної значущості. Кваліфікаційна наукова праця відповідає чинним вимогам п. п. 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її авторка Хе Цзіні заслуговую на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент:

Кандидат педагогічних наук, доцент,
декан факультету музичної та
хореографічної освіти
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

